

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5	Fél évre . . . 8		
Negyed évre . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . 4		
Egy óra 1	Egy óra 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **H. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábes petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az országos református tanáregyesület.

Holnap kezdődik az országos református tanáregyesület szervezkedő közgyűlése. Ma már az ország minden részéből városunkba sereglenek a kálvinista tanárok. Szívünk teljességéből üdvözljük őket.

Az egyesület eszméje nem új. Két évtizedes óhajlás válik az országos szervezkedéssel valósággá. A tömörülés magva a tiszántúli ref. tanáregyesület. Huszonnégy évi fenállása alatt közelmérést és becsülést vívott ki s megérelte az országos egyesület eszméjét. A kerületi csoportosulások más felé nem sikerültek, noha próbát tettek velök. A Duna mellékén 1882-ben Nagykőrös indított egy tanáregyesület iránt mozgalmat. Azonban ennek létrehozására a testületi érzés és szellem nem volt elég erős. Erdélyben tanári értekezleteket tartottak egészen a legújabb időkig s ennek ott — az erdélyi egyházi és iskolai viszonyokból kifolyólag — különösebb szüksége és jelentősége is volt. Minden egyes tanár alkotó tagja az egyházk. közgyűlésnek s így a főbb kérdésekben a közös nézet formálása s ehhez képest a közös állásfoglalás kölcsönös érintkezésre utalta az egy téren működőket.

Mikora debreczeni zsinat 1881-ben létrehozta Erdélylyel az uniót s megteremtette az egységes magyar református egyházat, a tanároknak is fölébredt az unió vágya. Ugy gondolkodtak — és helyesen — hogy az egyház egysége, az egyház veteményes kertjeinek, az iskoláknak, a tanügynek egységét is maga után vonja. Létrejött a konvent, közös tanterv. Igaz, hogy csak irányításában egységes, mert a prot. autonómia a merev centralizációt nem tűri, de viszont több száz esztendő küzdelem és szenvedés tanított meg bennünket arra, hogy megbecsüljük s felhasználjuk az egységben rejlő hatalmas erőt. Jelszavunk: viribus unitis! Még a zsinat tartalma alatt megindult a mozgalom az országos ref. tanáregyesület létesítése iránt. Akkor nem sikerült. Maradt csak irtamag a tiszántúli ref. tanáregyesület. Tíz esztendő mulva, 1892-ben megint föléledt az országos egyesülés hamvadó eszméje. Szinte tulu nagy fényre is lobbant. Nemcsak a református, ha-

nem az összes hazai prot. tanárokat óhajtotta egyesíteni. Ideánka felséges, mint magának a két prot. egyház egész egyetemének uniója, de a szárnyaszegett nagy törekvések sorozata emelkedik előttünk intő jelül a Samarjai János, Vámosi Pap István, Székács József és Török Pál alakjaiban. A prot. theol. facultás megszületett ugyan, de rövid idő mulva meg is halt. Szintugy a prot. egyület. A hazaszerte föltámadt unio-láznak a régebbi időből a rimaszombati egyesült prot. árvaház, az újabb korból a Magyar Prot. Irodalmi Társaság, mint jelentékeny intézmények köszönik lételöket. A magyar prot. tanáregyesület nem tudott létrejönni.

Mindezen országos tanáregyesületi mozgalmak az összes felső — és középiskolai tanárookra kiterjedtek. Ezt a nyomot követjük most is, amikor a Karczagon elvileg megalkult országos református tanáregyesületet itt Debreczenben, a kálvinista magyarság ösfészkeben szervezzük. Erre a nyomra vezetnek a mult hagyományai, jelen helyzetünk, jövő biztonságunk. Mi mindnyájan egyek vagyunk a Jézus Krisztusban. Egy egyházat szolgálunk bármely fokán is a tanításnak. Közös hitünk, közösek érdekeink vágyaink, reményeink. A protestantismus lényegével ellenkezik a korlátok vonása. A ki még az egy téren foglalkozó emberek között is különbséget tesz, és bármely okból részekre osztja azokat, talán rangbeli létrákat is állít fel közöttük, az semmiesetre sem a protestantismus szellemében jár el. Az állami tanintézetek külön fejlődtek. Azoknak tanárait a multban sem füzte össze semmi, kötelék. Újabbak is, semhogy tradíciói lehetnének. De minket a kollégiumi egységes élet, szellem, meggyöződés s intézmények hoztak s gyurtak össze közös czélok, közös eszmék megvalósítására. És hogy ezt így érzik a magyar ref. tanárok, annak fényes tanubizonysága a mostani országos egyesületté szervezkedés is. Nincs egyetlen tanintézetünk, sem közép, sem felső fokon, melyből tagok ne jelentkezték volna, mégpedig nagy számmal. A körülbelöl 400 református közép és főiskolai tanár közül alig 60—70-en hiányoznak még a tagok névsorából. A theológiai akadémiák tanárai csaknem kivétel nélkül, a

jogtanárok is szép számmal léptek be az egyesületbe, mely ilymódon a legkedvezőbb auspiciumok között szervezkedik Debreczenben s kezdi meg pályafutását.

Soha ennyire együtt nem érzett s egygyé nem olvadt a magyar kálvinista tanárság! Egyetlen dissonans hang nem vegyül a nagy testvéri ölekezésbe. Dunántul legelébb csapott fel a lelkesedés árja. A magyar ref. tudományosság egyik ősi fészke, Pápa jön a gyűlésre mintegy zászlós tábor s hozza üdvözlését, meleg kézzorítását, munkakészségét. Az ország fővárosa is megmozdult, aztán Nagykőrös, Kecskemét, Halas tanárai csatlakoznak s jönnek lelkük egyház és hazaszerető lángjaival. De itt lesz a szomszéd főiskola Sárospatak, a Bodrogszati Athén, a régi dicsőség ragyogó fényével, a régi erőromolhatlan birtokában. Jön testvérisülni ide, a magyar református hiterő és tudományosság Akropolisába, „hol lakozik Pallas zöldes táborával.“ A legnagyobb kálvinista fejedelemnek, Bethlennek kollégiuma hogy maradhatna el? Hozza bátor lelkét, erős szívét, tudós elméjét, hogy munkálkodjék, küzdjön nagy czélokért a nagyfejedelem utolsó szavaival: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? Senki nincsen, bizonyára nincsen!“ A többi erdélyi kollégiumok is mind sorakoznak. Jön az újabb főiskola, Kolozsvár, jönnek a megnagyobbodott alföldi iskolák. Látjuk, halljuk megismerjük; elmondjuk szívünk érzését, lelkünk gondolatát. Közgyűlésünk imponans és tanuságos lesz lefolyásában, kiváló jelentőségében és mindenestire tartós hatásában.

Sok nagy kérdés tolu elönkbe, amelyeknek megoldását csak vállvetett munkássággal, egyesült erővel eszközölhetjük. A tanítás érdekei első sorban, melyek egyszersmind az egyház legfőbb érdekei is. Hogy neveljük az egyháznak, a hazának hitbuzgó, jellemes, alapos készülségű fiaikat és leányokat. Ennek a nevelésnek a módzatairól bizony sokszor kell szót váltanunk, eszmét cserélnünk. Aztán hogy mi magunk élő példák legyünk! Hogy soha, semmi körülmények között el ne feledjük a református egyház tétéhez való tartozandóságunkat! Hogy amikor meglankadunk, amikor elhideg-

szünk, amikor közömbössé leszünk, vagy rezignálunk, a személyes érintkezés folytán mások buzgóságától, lelkesedésétől és hitétől újra lángot kapjon lelkünk. Mert mi nem robotos szolgák, nem bürokrata hivatalnokok vagyunk, akik órákra dolgoznak bármily sivár lélekkel — a kenyérért. Minket a lélek kész munkálkodni s ily munkásság az egymásra hatás, egymás buzgóságának emelése, egymás erejének edzése nélkül el nem képzelhető.

De vannak nekünk állásunkból kifolyó közös nagy érdekeink is egyházkerületek, egyetemes tanügyi bizottság, konvent és zsinat előtt. Kicsinyes torzalkodások, személyes küzdelmek eszközévé egyesületünk nem lehet, de elvi alapon a tanárság érdekeit kötelessége és hivatása lesz védeni. Gra vamenes iskolapolitikát nem fog üzni, de törekedni fog a tanári állás tekintélyének, megbecsülésének s erkölcsi súlyának fenntartására és emelésére. Mindenekelőtt minden kétséget kizárólag, teljes határozottsággal s részletesen kodifikáltatnia kell zsinati törvényeinkben a tanári állásból folyó jogokat és kötelességeket. Ma ezeknek csak az általános körvonalai vannak meg szabad elmagyarázás példájaként. A zsinat ajtónk előtt van, ezekről gondoskodnunk kell.

Lesz sok más fontos tennivalója is az egyesületnek. Csak kölcsönös jóakarattal, lelkesedéssel, minden féltékenység és hiúság nélkül fogjunk kezdet s munkálkodjunk! Hogy ez úgy lesz, ebben a reményben üdvözöljük még egyszer a szervezkedő országos

református tanáregyesületet s kívánjuk reá az Isten áldását!

S. Szabó József.

Tiszti ügyészek magán ügyvédi gyakorlata.

A debreczeni ügyvédi kamara közgyűléséről a „Debreczen” márczius 25-iki és a Debreczeni Friss Ujság márcz. 56-iki számaiban megjelent közléseket — azon időben uton levén — csak közelebb olvastam.

A „Debreczen” azt írja, hogy Kardos Samu ügyvéd ur amaz indítványával szemben, hogy a törvényhatósági tiszti ügyészek a magán felek ügyvédi képviselőitől a privát praxistól tiltassanak el, illetőleg szemben Popper Mór ügyvéd urnak Hajdumegye ilyen értelmű tiltó szabályrendeletére hivatkozásaival Czeglédy Mihály megyei ügyész ur azt jegyezte meg, hogy ezt a tiltó szabályrendeletet eddig senki sem tartotta és ő sem tartja meg, a mely kijelentés, a hiriapi közlés szerint óriási derűtséget keltett.

A „Debreczeni Friss Ujság” pedig azt a nyilatkozatot, hogy Hajdu megye tiltó szabályrendeletét nem tartotta meg egyetlen ügyész sem a Popper Mór ügyvéd ur szájába adja.

Melyik ujság közlése a helyes, nem tudom: magat a közlést azonban szó nélkül nem hagyhatom, mert a szabályrendelet megsértésének vadja azok szerint engem is érint, ki az újonnan alakult Hajdu vármegyének első ügyésze voltam.

A tény a maga valójában így áll. — Az újon alakult Hajdu vármegyének számos szabályrendeletét, ezek között a „szervezési és ügykezelési” szabályrendeletet is, mint akkori ügyész, én szerkesztettem. Ezen szabálynak a tiszti fő ügyészről szóló 48-ik § 8-ik pontja így szól: „Magán ügyekben a ügyvéd kédest nem

gyakorolhat”. — Ezt a pontot a szabályrendeletbe a vármegyének az alakulás idejében az első általános tisztújítást megelőzőleg keletkezett ilyen rendelkezésű közgyűlési — miniszterileg is jóváhagyott határozata alapján kellett bevennem, mert igaz ugyan hogy a tisztújítás után eihátározta a megye ama határozat megváltoztatását, de a változtatáshoz a belügyminiszter jóváhagyásával nem járult, nem engedvén meg, hogy szervezkedés és tisztulási után változtassék meg az a feltétel és az az alap, a mely mellett a pályázat kibocsátása és a tisztújítás végrehajtása történt. És ebben feltétlenül igaza is volt. — Ez alapon és ily módon lett az egyszerű közgyűlési határozatból szabályrendelet.

Én pedig ezt a rendeletet a miniszteri döntés perczétől szigorúan megtartottam. Fölhagytam virágzó ügyvédi magán gyakorlatommal, annyira föl, hogy még a folyamatosan volt ügyeim befejezését is úgy feleim értesítése mellett más ügyvédnek engedtem át, a mi bizony jó néhány ezer forintomba került. Egész tisztviselőségem alatt a bíróságnak egyetlen hivatalos kirendelésében jártam el, abban is a megye kormányzatának hozzájárulásával.

Én reám tehát sem egyik, sem másik lapnak a közlése nem alkalmazható. Én a szabályrendeletet megtartottam, meg nem tartani soha eszembe sem jutott, és pedig nemcsak azért, mert a vármegyék és városok rendezéséről szóló 1886. XXI. t. cz. 70 § a mikor azt rendeli, hogy „A tiszti ügyész... őre a törvényeknek, a törvény erejével bíró szokásnak és a törvényhatóság szabályrendeletét meg nem tartását senkitől sem követeli jobban meg, mint épen attól, a ki annak őrzésére kötelezve van, de azért sem, mert engem az ügyészi hivatalos teendők különben is teljesen elfoglaltak; dolgoztam pedig sokat, dolgoztam reggeltől estig, de többre és másra nekem időm s tehetségem nem volt.

Ki szabályt tudva soha nem sértettem,

A delnő.

(Székelyföldi krónika.)

Az ötvenes évek elején Marian Petru gazdag oláhlegény sorsot húzott, feketét, s a nagy könyvbe be is irták a nevét. Mikor berukkolt: a falu ifjusága fekete pántlikas hegedű szóval kísértte a határszélig, ott eljárt a csörgős labu legényekkel és az ő kedves szeretőjével a kaliserek tánczát, aztán elbucszott s bement Marosvásárhelyre. S minthogy még akkor katonai laktanyák nem voltak ötlet is, mint a többiek, békivártélyozták egy polgárhoz; de szállásával szemben szép köntösös kisasszonyok mérték az italt a vendégeknek. Ő is néha-néha bébe ment egy egy pohár bufelejtőre.

Ott csakhamar megismerkedett egy rózsás arcú kisasszonnyal, kit szállására is vitt, hogy neki lözzön és reája mosson. Mikor a legény szülői bémentek, hogy meglátogassák, rozsolással-kávéval látta el őket, delben pedig boros asztal mellé ültetvén jól megvendégelte őket. Aztán volt is becsülete. A szülék nem győzték dicserni s büszkén emlegették, hogy az ő katonai fiók milyen szerencsés házasságot tett Marosvásárhelyt. Küldték is a nagy pakk konyhára valót és 2 forint zsebpénzt minden héten, hogy szükségét ne lássanak.

Igy eitek néhány hétig. Egyszer elteték Fehérvarra, oda már pakkot nem lehetett küldözgetni. De küldték havonként 12

frtot. Egyszer írja vagy iratja a kedves meny, hogy „Petru beteg” küldjenek 50 frtot, el is küldték; 2 3 hét múlva írja, hogy jobban van, de talian országba kell menni, gyalog pedig akkora utat nem tohetnek, hát küldjenek 120 frtot, aztán többet nem is kérnek. Ezt is elküldték. Több tudósítást nem kaptak, hanem néhány hét múlva kaptak hivatalos értesítést, hogy Petru a fehérvári kórházban meghalt.

Természetes, hogy volt sirás, volt bánat s megis tartották a gyászos temetési tort.

Az öregek mély bánatba töltötték életüket, számlálták az éveket. A menyőkről soha se haitáltak semmit; mert az, hogy a 120 forintot zsebre tette, oda hagyta Petrut s vigabb életet keresett.

Hanem az ötvenes évek végén egy juliusi forró nap alkonya felé, csinos urinó pihent az almási falu végén lévő csörgő mellett. Egy porasszonyka két kártyussal vizért ment. Mig az edények megteltek: beszédbe eredtek, az urnó tudakozódott Marianéről — a másik nő mindent elmondott, még azt is, hogy Marian a mult héten két ökröt adott el 300 forinton. Ezalatt az edények megtelvén köszönt és távozott.

A delnő is a megmutatott ház felé megindult. A kapun belépéven meglátja az öreg Mariant, megfutomodik, nyakába szökik összevissza csókolgatja a pitvarból kitekintő

asszonyt is — s később a szénatakarókkal hazaérkezett 19 éves Juont is hasonlóképpen.

Végtelenül örvendett, hogy mind egészségesegek. Marianék is nagyon örvendeztek, hogy kedves menyeket meglathatták, s azonnal tudakozódtak a kórházban meghalt fiukról.

„Előbb hadd faljak egy keveset, aztán mindent elmondok!” monda a nő. Lett is mindjárt előtte kenyér, sajt, pálinka, s kevés idő múlva vacsora.

Akkor elkezd a históriát. Azon kezdte hogy az ő kedves férje — beteg volt ugyan egy kevés ideig, de meggyógyult. Elmentek Talian országba, ott jól voltak, pénzök volt annyi, mint a por. Ki is kapta az obsitot. Kibereltek egy nagy udvart, el is gazdagodtak. Hanem kedvök jött haza jönni, hogy a szüleket meglathassák. S most utban vannak. Van 2 gyermekök, csorda tulkok, szép lovaik, kocsijok, csikók, juhok és sertések; de mind külföldi czimeres állatok, pénzök is van vagy 2-3 száz arany — s meg is mutatott vagy két sárga pénzt, csak hogy, mint monda, azokat nem akarják elkölteni, — s ezért küldte el ötlet a kedves férje előre, hogy 400 forint utiköltséget vigyen; mert ő tovább nem jöhet Bánfihunyadnál — mig a pénzt oda nem viszi — és még hogy egy jó árendát is itt a környékbe fogadjanak ki, hogy mikor megérkeznek, legyen hová bételepedjenek — és még egyre kéri a kedves

nem engedhetem meg, hogy rólam mint szabálysértőről történjenek — habár így utólag is — emlékezés is,

Debreczen, 1902. Márczius 29-én

Szinay Gyula.

A kálvinista tanárok Debreczenben.

(Országos reform. tanáregyesület alakulása.)

A magyar föld legmagyarabb vidékeiről és iskoláiból sereglenek ma össze a református tanárok, hogy megalakítsák az országos ref. tanár egyesületet. Lapunk vezető-helyén S Szabó Józsefnek, a kollégium kiváló tanárának a tollából közlünk méltató szep cikket ezen nagyjelentőségű országos eseményről, e helyen a nevezetes napokra és eseményekre vonatkozó tájékoztatást közöljük, ajánlva azt a vendégek figyelmébe, megemlítvén még, hogy a debreczeni polgárság a legnagyobb szeretettel várja és fogadja a kitűnő vendégeket.

A mai napon az eiszállásolást és esti 8 órakor az ösmerkedést ejtik meg az „Angol királynő” vendéglőben. A következő napokra kiadott tudnivalók és tájékoztatók ezek:

Szerdán.

(A tiszántuli reform. tanáregyesület utolsó közgyűlése.)

Délelőtt fél 8 órakor a tiszántuli ref. középiskolai tanáregyesület nagy választmányának ülése a kollégium kistanáca-termében; fél 9 órakor ugyanazon egyesületnek utolsó közgyűlése a kollégium dísztermében. Tárgyai: 1. Jegyzői és pénztárnoki jelentések. 2. Indítvány az egyesület vagyónak az országos református tanáregyesület céljaira leendő átadás módzatairól.

ferje, hogy Juon sógor is menjen oda vele haitani a sárgát.

A vén Mariannak egy kis magyar szolgálja hallgatta a beszédet, s nem alihatta, meg, hogy belé ne szóljon, mondván: „ha annyi minden van, miért nem adnak el vagy egy párt s az árával hazajöhetnének.” — „Tács! ne kotyogj! tudsz is te valamit, takarodj!” Pista elhordta az irhat, de morogva vissza: „annak a czimeres tulkoknak soha se fogjuk meg a szarvát!”

Denique az öregek mindent elhittek. Reggel el is mentek árendát fogadni, ki is vettek 300 forinton egy jószágot, 40 forint foglalót meg is adtak.

Az öreg Marian a 400 forintot részint kölcsönből, részint az ökrök árából kicsinálta, a kedves menyének t is adta. Juont pedig megrakták mindennel, mire az uton szükség volt — s a 3-ik reggel megindultak Kolozsvárra, — öt egész nap mentek; mert minden arnyékba pihenni, enni és inni kellett, különben is a delnőök nappal melege volt, éjjel pedig — a boglyak töviben jó szállásra találtak.

A legény sem igen bánta, hadd teljék az idő, hogy az átvető könnyüljön, a kulacs se kotyogjon — tudván, hogy Kolozsvárt — mint az ánya mondta — „minden lesz elég.”

Végre Kolozsvárra érkezvén, egy vendéglőbe kiszállottak, ott pompásan megvacsoráltak és szobájukba vonultak.

Reggel a nő azt mondja, hogy ő elmelegyen széjjel nézni a városon s megtudni,

(Istenisztelet.)

Délelőtt 9 órakor istenisztelet a nagytemplomban. Imadkozik: Dr. Erdős József, debreczeni theol. akad. tanár.

(Az országos református tanáregyesület közgyűlése.)

Az istenisztelet után délelőtt 10 órakor, a kollégium dísztermében tartják meg az országos egyesület közgyűlését. Tárgyai:

1. Elnöki megnyitó. Tartja Dóczy Imre szervezőbizottsági elnök.

2. Üdvözlők az országos református tanáregyesületet a tiszántuli egyházkerület részéről: Kiss Áron püspök, a debreczeni egyház és kollégium, Debreczen sz. kir. város részéről Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, az egyház főgondnoka s a kollégium helyi gondnoka.

3. Jelentés az országos református tanáregyesület szervezőbizottságának előmunkalatairól. Elterjeszti: S. Szabó József, szervezőbizottsági jegyző.

5. A szervezőbizottság által készített alapszabálytervezet tárgyalása, elfogadása s ezután az országos református tanáregyesület végleges megalakulásának kinyilvánítása.

5. Korelnökövezetése és korjegyző működése mellett az egyesület megállapítja 6 évre székhelyét, megválasztja tisztikarát, központi igazgatóságát és választmányát.

6. „Palyánk vezérével” czim alatt felolvasást tart Varó Ferencz nagyenyedi kollégiumi tanár.

(Étkezés.)

A közgyűlés tartama alatt délelőtt 9 óratól kezdve a közgyűlés színhelyének szomszédságában a vendéglátók rövid villás reggelit adnak a közgyűlés tagjainak. Délután fél két órakor közebed az Arany Bika vendéglő dísztermében. A bankettrendezőbizottság elnöke Márk Endre egyházkerületi s kollég. ügyész.

(A város nevezetességeinek megtekintése.)

Délután 1/2 óratól.

I. csoport. Csokonai Vitéz Mihály sir-

hogyan vajon nem jött-e meg a férje s nem érkeztek-e meg a gulyák? megmondta Jnonak, hogy mivel a város nagy, nem tudja visszatérhet-e hamar, vagy sem, ő hát egyik igyek, mert a vendéglős mindennel ellátja.

A legény evett ivott — s várt 2 napig akkor a vendéglős azt mond a, hogy ő tovább nem tarthatja, mert csak két napra van a kosztja kifizetve, hanem csak induljon hazafele, mert az a nő eddig Nagyváradon is tul van, s azt mondta, hogy többet soha sem fog erre a vidékre jönni. A gulyák pedig a holdban vannak.

A legény nagy szomorán, üres tarisznyával, üres zsebbel, üres kulacsokkal visszaindult s mikor nagyon megéhezett, bement egy egy házhoz, elpanaszolta az esetet s kért egy kevés ennivalót. Így utazott haza,

Mikor a a kapun bement, Pista azt kérdezte „Jaonbá! hol vannak a czimeres ökrök lovak st.” Juon csak annyit mondott: tács! mert mindjárt agyon ütök! Nem is volt többet tanácsos Juontól a czimeres tulkok felől tudakozódní.

Az öregek sem dicsekedtek többet a viganós menyekkel, hanem atkozták az órák, melyben volt megismerkedtek. A szegyen, bánat és az ökrök árán kívül még a 100 forintot is megkellett fizetni.

A delnő egy darabig vigan élt a 400 forintból s máig is él, ha meg nem halt. **Simon Elek** vadasdi ref. pap.

jának (a Hatvan-utcai temetőben) és az 1849-dik évi augusztus hó 2-án Debreczen alatt vivott csatában elesett honvedek emlékének megtekintése (a Honvéd-temetőben.) Gyülekezés a Bika-szálló kávéházi helyiségében, ahonnan az indulás a helyi vasutóvonatán történik. Vezető: Aczél Géza városi főmérnök. II. csoport. A ref. templomok, róm. kath. templom és izraelita templom megtekintése. Gyülekezés a Bika-szálló éttermében, Vezető: D. Nagy Sándor. III. csoport. Az ev. ref. felső leányiskola megtekintése és kirándulás a Kossuth-utcai temetőben nyugvó jeleseink sírjához. Gyülekezés a városház kistanáca-termében. Vezető: Hódy Béla ev. ref. egyházi levéltárnok.

(Szakértekezletek.)

Délután 5 órakor értekezletet tartanak.

1. A theologiai akadémiák tanárai a kollégium kis tanáca-termében. Tárgy: 1. A theol. tanárok nyugdíjügye. Előadó: Dr. Horváth József, pápai theol. akad. tanár. 2. A jogakadémiák tanárai a kollégium dísztermében. Tárgy: A jogi szakoktatás reformja. Előadó Dr. Bartha Béla, debreczeni jogakad. tanár. 3. A tanító és tanítónőképző intézetek tanárai a kollégium tanítóképző intézeti igazgatóság helyiségében. Tárgy: Az állami tanítóképző intézetek részére kidott szerveszet és a tanítóképesítő vizsgálat új szabályzata, előadó Orosz István, debreczeni tanítóképzőintézeti tanár.

(Színházi estély)

Este fél 8 órakor a debreczeni-dal-egylet a debreczeni református egyetem javára a közgyűlés alkalmából hangversenyt és műkedvelő előadást rendez a városi színházban a más helyen közölt műsossal.

(Táncvizgalom.)

A színházi estély után táncvizgalom az „Arany Bika” dísztermében, belépti-díj nélkül.

(Csütörtökön.)

Délelőtt fél 8 óratól a ref. kollégium gyűjteményeinek, könyvtár, szertárak, convictus, oratórium megtekintése. Délelőtt 9 órakor a közgyűlés folytatása a kollégium dísztermében.

(A közgyűlés folytatása.)

Tárgysorozst:

1. Középiskoláink helyzete, tekintettel a középiskolai mozgalmakra. Felolvasás Sinka Sándor, debreczeni főgymn. igazgató tanártól. 2. A tanári fizetési fokozatok eltörlése tárgyában a máramaros-szigeti főgymn. tanári kartól beadott indítvány feletti tanácskozás. Előadó: Benkő Imre nagykörösi főmn. tanár. 3. Indítványok tárgyalása: 1. Két új tiszteletbeli tag ajánlása. 2. Javaslat a történelmi és magyar olvasókönyvek előállítása tárgyában. 3. Megbízás a zsinat elé terjesztendő memorandum szerkesztésére illetőleg. 4. A közgyűlés berekesztése. Délután 2 óratól a város látni valóinak megtekintése a következő program szerint: I. csoport. A m. kir. gazdasági tanintézet megtekintése a Pallagon. Gyülekezés a Bika szálloda kávéházi helyiségében. Vezető: Király Gyula tanácsnok. II. csoport. Dohánygyár, vasuti gépjavitó műhely, vágóhid, Vezető: Aczél Géza. Gyülekezés a városház nagytermében. III. csoport. Közkórház, tanítói árvaház, Margit-fürdő, „István”-gőzmalom, tonacsarnok. Vezető: dr. Szeremley Béla tanár. Gyülekezés a városház kistanáca-termében.

Husvét.

Ha el nem hinnők, hogy a Jézus
Halottiból feltamadott, —
Ha nem hinnők, hogy ő utána
Éltre kel minden halott . . .
Ha el nem hinnők, hogy a sírból
Felszabadulnak a rabok . . .
. . . Ha el nem hinnők . . . mely minket
szült:

Megatkoznók azt a napot!

Ha született vón' még egy Krisztus
Értünk feláldozni magát,
Megpecsételni halálával
Világra szóló szent tanát.
. . . Nem lenne-e — erősebb akkor
A magyar nemzetben a hit,
A kötelesség és becsület
Széjjel tördelni lánczait,

Minden feltámad a halálból,
Atnemesül, átszellemlül . . .
— A rabszolgaság gyalázata
Csak a magyarra nehezül.
. . . Nekünk, csak a nagypéntek lehet
Mély nemzeti ünnepünk:
Az igazi feltámadásra
Nyomorult a mi nemzetünk!

Oh pedig mennyi magyar „szentnek”
Kivegzésére lett okot —
A gyilkoló osztrák hóhéreké,
Mely arczul vert minden jogot.
. . . A magyar husvét még is késik —
Feltámadni nem akarunk . . .
Pedig fölkelni, — síkra szállni
Sovárog szívünk és karunk!

Király Péter dr.

NAPI HIREK.

Elégtétel Kiss Albertnek.

Ösmeretesek azon támadások, melyek-
kel nemrég, egy azóta már megszűnt ujság-
ban a debreczeni ref. lelkesi kar egyik
oszlopos tagját, az országosan tisztelt és
nagyrabecsült lelkészt, Kiss Albertet névte-
lenül, érdemtelenül és igazságtalanul támad-
ták. Bizonyos Aristides nevezetű volt a tá-
madók p a r i t t y á s a. E támadások joga-
ságtalan voltát éppen lapunk hasábjain mu-
tatta ki Kiss Albert tárgyilagos nyilatkozata-
iban. Így a vádak visszabullottak a méltatlanul támadóra, de ezen támadásokkal
szemben most a legszebb elégtételt nyerte
Kiss Albert a debreczeni egyház presbiteriu-
mától is, mely husvét másodnapján tartotta
gyűlést. A gyűlésen a presbiteriek szokatlanul nagy számban jelentek meg és egyhangu
lelkedéssel elfogadták Harangi Sándor és
tersainak a méltatlanul támadó közlemé-
nyekkel szemben beadott indítványát, hatá-
rozati erőre emelvén azt. Ennél szebb elégté-
tetelt az egyház méltatlanul meghurczolt
lelkészének, Kiss Albertnek nem adhatott a
presbiterium. Az egyhangulag elfogadott indítvány mely egyszersmind ítélet is a név-
telen támadások fölött, így hangzik:

Nagytisztelétü és tekintetes Presby-
teri közgyűlés!

Az utóbbi napokban egyik helyi lap-
ban éles, de minden alapot nélkülöző táma-
dások jelenek meg Aristides aláírással egy-
házunk egyik nagyérdemű lelkésze Nt. Kiss

Albert ur ellen. Ezek a gyanúsító közlemé-
nyek Kiss Albert lelkészünknek, mint egy-
házunk részéről a kollégiumi gazdasági taná-
csába beválasztott tanácsosnak ott kifejtett
és közönségesen ösmert ügybuzgó és a leg-
nagyobb elismerésre méltó tevékenységét
igyekeznek e meggyanúsítás árnyába venni.
Ki Kiss Albert lelkészünknek egyhá-
zunk, iskoláink és épen kollégiumunk ügye-
iben és állandóan tanusított nagyérdemű és
eredményes munkássága előtt szándékosan
nem akar szemet hányni, az tudja, hogy ez
a meghurczoltatás a mily alaptalan, ép oly
rosszszindulatu is.

Tisztelettel indítványozzuk, mondja ki
a Nt. és ts. presbiterium, hogy a debreczeni
ref. egyház s annak presbiteriuma, egyhá-
zunk érdemekben gazdag lelkésze Nt. Kiss
Albert ur ellen intézett merőben alaptalan
támadásokat, gyanúsításokat elítéli, egyúttal
pedig nevezet: lelkésze iránt meg nem fo-
gyatkozott, meg nem ingott szeretetének,
becsülésének, tiszteletének és hálaának ad
kifejezést és erről őt jegyzőkönyvének ki-
vonatán értesíti.

Tisztelettel kérjük ezen indítványunk
elfogadását.

Debreczen, 1902. márczius 25.

Bakonyi Samu képviselő beteg.

Dr. Bakonyi Samu, a debreczeni „á-
sodik kerület szerzetelt függetlenségi képv-
selője itthon időzik; de mint részvétel ar-
tesülünk szembaj miatt beteg, azért lakasan
kell tartózkodnia, miként másik debreczeni
képviselő-társának, Dobieczy Sándornak, a
ki szinte szembeteg. Midőn javulást kívá-
nunk szeretett képviselőnknek, dr. Bakonyi
Samu országgyűlési képviselőnek, jelezzük,
hogy nagy érdeklődéssel várt első beszédét
az igazságügyi tárcza tárgyalása alatt való-
színűleg még e hét folyamán elmondja. A
Kossuth-párt részéről dr. Bakonyi Samu
lesz a megbízott bírálója és szónoka a tár-
czának.

Debreczeni lelkész választás.

Némethy Lajos lelkész halálával egyik
debreczeni lelkesi állás megüresedett. A
presbiterium most foglalkozott e halálozás-
sal és a lelkesi hely betöltésével. Özv.
Némethy Lajosné asszony számára az
1902. ápril 24 én kezdődő kegyeleti éven
és azt követőleg az egyház évi 800 korona
kegydíjat állapít meg életfogytig. Az espe-
rest helyettes lelkész alkalmazására keretik
föl. A lelkész választási előintézkedésekkel a
gazdasági elnök megbizatik. Az Egyházi
adóval tartozók hátralékaiknak a választást
előző 30 nap alatti befizetésre hivatnak föl.
mert étenkezőleg nem gyakorolják a lelkész
választási jogukat. A lelkész választást június
havában ejtik meg.

Egységes főiskolai internátus.

A debreczeni egyház presbiteriuma
tárgyalta az egységes főiskolai internátus
költségeihez jelentékeny építési segély nyuj-
tására vonatkozó egyházkerületi megkere-
sést. Szinay Gyula ösmerteti a kollégium
korszerű fejlesztésére vonatkozó tanárhari
tervet és az internátus kérdését. Előadja,
hogy a gazdasági tanács évekkal ezelőtt
már dolgoztatott ki egy gimnáziumi interná-
tus tervét, a mely a Török féle Hatvan-ut-
czai tanári lakás telken a kollégiumnak
saját erején lett volna fölépíthető s magába
fogadta volna a kisebb tanuló ifjuságot.
Ezen terv elleneben most egy más kombi-
nációval találkozunk, a mely egy olyan
nagy arányú internátus tervét, a mely a
gimnáziumi, tanító képezdei, theologiai s
jogi ifjuságot együttesen befogadná, a mi

tehát azt a mostani minden oldalról táma-
dott állapotot állandósítaná, hogy k.s és
nagy serdületlen és felnött ifjak megint
együvé kerülnének és a mit a kollégium a
maga erején előállítani nem képes. A deb-
reczeni egyház bizonyára nem fog soha a
főiskola támogatása élől elzárkózni, de mi-
előtt a hozzájárulás kérdésében határozna,
ösmernie kell a létesítendő intézmény tervét,
hogy micsoda költségekre van kilitás. Hatá-
rozati javaslatot terjeszt elő, hogy ezek az
egyházzal közöltessenek. Balogh Ferencz
lelkés szavakkal szólal föl az iskola függet-
lensége érdekében s aggályait fejezi ki arra
nézve, ha az örönkön túl menő tervezet
miatt adósságba s pláne államsegély igénybe
vételébe kellene menni. Erősen kifogásolja
nevelésügyi szempontból, hogy állandósít-
tassék az az állapot, mely mellett egy in-
ternátusban a nagyobb és kisebb diákság
együtt helyeztetnék el. Többek hozzászólása
után a Sinay-féle indítvány egyhangulag
elfogadtatott.

A kaszinó közgyűlése.

A debreczeni kaszinó e hó 6 án va-
sárnap d. e. tartja meg évi rendes közgyű-
lését a kaszinó termében.

Az ev. ref. lelkesi hivatal értesítése.

Teljes tisztelettel jelentjük az ev.
ref. vallású közönségnek, hogy Kistemplo-
munkban — a szöszék kijavításának mun-
kalatai miatt — e hónap 20-dikáig isten-
tisztélet nem tartatik sem vasárnapokon,
sem köznapokon. Debreczen 1902. apr. 1.
A lelkesi hivatal.

Megszűnt debreczeni ujság.

Az Uj Debreczeni Friss Ujság a hu-
vétli számával megszűnt. Szerkesztő és kiado-
hivatal ekkor bucsuztak el közönségétől,
így nekik a feltámadás ünnepe halált je-
lentett.

Temető ügy rendezés.

A presbiterium hosszas vita után el-
határozta, hogy a presb. részéről régebben
kiküldött temető ügyi bizottság munkálko-
dásra hívassék föl; s hogy a tanács az ezen
bizottsággal való érintkezésre kerestessék
meg, az időközben elhalt Sz. Szabó László
helye pedig töltessek be. Ajánlottak Kom-
lóssy Arthur és Márk Andre. Komlóssy Art-
hurt választották meg.

A debreczeni rendőrség újjászervezése.

Helybeli lapokban, mint írják: „illeté-
kes cikkirő” foglalkozik a Debreczenben
közreadott, fenti czim alatt megjelent két
cikkel. Mi is felkerettünk e cikk közlésé-
re és azt mi közöltük volna is, de mivel
az illetékes cikkirő már más lapoknál is
elhelyezte azt, a közése alól felmentve
érezzük magunkat. A személykedés külö-
mben sem válik előnyére e közlemény írójának.
Czikkirőnk tárgyilagos modorban s az igazsá-
got tartva szem előtt; meg fog felelni. A követ-
választási „zendülésre” vonatkozólag annyit
már most is megjegyzünk, hogy ekkor min-
ket illetékes főhivatalban világosítottak fel
arról, miszerint a debreczeni rendőrség
ezen a napon fejtelten volt, különös intézke-
dés nem történt, a vezető hiányzott.

Elveszett

márczius 27-20-ika közti napokon 3 db.
osztájsorsjegy II-ik osztályra, A szives meg-
találó keretik vagy a rendőrségre, vagy a
kiadóhivatalba beküldeni, miután ugy sem
vehetné hasznát, mert kellő helyen le van
tiltva az esetleges kifizetés.

Óngyilkos honvédszáz főhadnagy.

Stachó József honvédszáz főhadnagy, ki hosszabb ideig állomásozott Debreczenben, Szamosújvárott, állomáshelyén szíven lötte magát s meghalt. Óngyilkossága okául gyógyíthatlan betegséget emlegetnek.

Óngyilkosság az esküvő napján.

Ignát Sándor h.-bőszörményi gazda ünnepek előtt nősült meg. Felesége lett az, kit szeretett. A lakzi után az új pár hazament, de az asszony még aznap hajnalban összepakolt s ott hagyta Ignátot. A férj e miatt annyira elkeseredett, hogy az ajtó sarkára felakasztotta magát. A szomszédok a reggeli órákban átlátogattak az új párhoz, de csak a férjet találták meg, azt is holton.

Összeégett asszony.

A petróleum lámpának szombaton este áldozatul esett egy h.-bőszörményi gazda-asszony. Komjáthy Klára az áldozat, ki az égő lámpát nem oltotta el, mikor petróleumot akart a lámpába tölteni. Kicsavarta égő kanócczal a csavart s így töltötte meg a lámpást. A petróleumot közel tette az égő kanóchoz, mitől az tüzet fogott s a lángok belekaptak Komjáthy ruhájába. Mire a szomszédok segélykiáltásaira besiettek, már úgy össze volt égve, hogy fölöra mulva megis halt.

Pénzkölcsönöket betáblázásra, esetleg személy-hitelre is gyorsan kieszközöl. Tőke-törlesztéses kölcsönöket 4.7%—5.5% (tőkekamat) mellett ajánl: **Rácz Béla** bank biz. irodája, Debreczen, Hunyadi-u 19. (volt Kisvárad-vasut-utca.) Tizennyolcz pénzintézettel van összeköttetés és miután 7 évig voltam takarékpénztárnál könyvelő, a kölcsön ügyek gyors és biztos elintézésében igen nagy jártassággal bírok. Bővebb magyarázatokkal bárkinek szívesen szolgálok.

„Férfi divat” feltűnést keltő tavaszi ujdonságok érkeztek, u. m. : Remek férfi, fiú és gyermek kalapok és sapkák, chickes nyakkendők, gallérok, színes ingek és kizelők. Kifűnő budapesti cipők, szolid szabott árban. Fekete Jakab uridivat üzlefében Debreczen, főtér, kistemplom mellett.

Meglepő tavaszi ujdonságok.

Kabátok, gallérok, Paletok, diszitett Női kalapok, Blousok, Napernyők, Leány és gyermek ruhácskákban 2 évestől 12 évesig nagyválasztékban érkeztek a Párizsi divatruházba.

A debreczeni szőlő és bortermező szövetkezet közgyűlése.

(Elégtétel tamadások ellen.)

Debreczen és vidéke gazdasági életében egyik sokra hivatott és nagyjövő szövetkezet a debreczeni szőlő- és bortermező szövetkezet, mely nagyszabású és mintaszerű szőlő és bortermelesével hivatva van Debreczen és vidékét a borkereskedés egyik központjává tenni, de e mellett jótékonyan és hasznosan elégíti ki a helyi kisfogyasztókat is, a kiket a maga Simonffy-utcai szövetkezeti boltjában a legkifűnőbb és tisztább válogatott fajborokkal és oly mérsékelt ártért lát el, a mely kiszolgálásra az országban alig van példa; mert hisz már szinte megszoktuk, hogy drága pénzünkért hamisított borokkal mérgezzenek bennünket.

A debreczeni szőlő- és bortermező szövetkezet tehát nemcsak részvényesei illetőleg szövetkezeti tagjai részéről, de a nagy közönség részéről is megérdemli az elismerést és méltánylást, meg a termelők részéről is, kiknek piacot teremt, szőlőmunkát sokat nevel, termelvényeiknek a nemesítésére és kezelésére példát mutat. Helyénvalónak látjuk tehát, hogy részletesebben foglalkozzunk ezen derék szövetkezettel VII-ik évi rendes közgyűléssel; de különösből már azért is, mert csak alig néhány napja tendenciózusan, méltatlanul és alaptalanul támadták ezt a szövetkezetet, igazgatóságát és annak üzletvezető igazgatóját egyik, azóta már megbukott helyi ujságban.

Ezen czélzatos támadások a vasárnap délelőtt megtartott rendes közgyűlésen Szabó Lajos és Lukács Ármán igazgatósági tagok, ugyszint a kiváló szakértelmű Biró Géza üzletvezető igazgató által teljesen leczáfoltattak és visszautasítottak és a nagy számmal megjelent szövetkezeti tagok közül csupán Pálffy Gábor ellenzékieskedett, de ő is csak részletkérdésekbe kapaszkodva, ezeknél is leczáfoltatva, a közgyűlés többi tagjai méltánylással és elismeréssel voltak az igazgatóság és üzletvezető igazgató iránt, a kiknek a felmentvény megadása mellett Szabó Kálmán kiváló polgártársunk indítványára — Pálffy Gábor időközben távozván — a feltétlen bizalmat szavazták meg, megrova egyidejűleg azt a szomorú eljárást, hogy egyes hékétlenkedő tagok alattomban a szövetkezet rontására, sőt annak felbomlására akna munkával törnek. A mi pedig elég különös és annál jellemzőbb, mert e közgyűlésen alapos és komoly kritikát nem hallottunk ezen békétlenkedők részéről, pedig ha valakinek, Iagnak, igazságos és figyelemreméltó kifogásai vannak, akkor azokkal, mint legilletékesebb helyen a közgyűlésen kellene előhozakodni, mert ez nemcsak joga, de kötelessége is a tagoknak. Ilyen kritikát, az állítólagos bajoknak ilyen őszinte felsorolását azonban nem volt szerencsénk hallani a vasárnap délelőtt megtartott szövetkezeti közgyűlésen, sőt az ott kifejezett és megszavazott bizalom is bizonyítja, hogy méltatlanok és alaptalanok voltak ugy a magánkörben hangzatosított askálódások, mint az ujságban közreadott vádaskodások.

Mivel érdemes és komoly szövetkezet jöhrnevééről van szó, tekintettel arra, hogy ujságban is támadtak a szövetkezet ellen, helyénvalónak tartottuk elmondani színté ujságban a fentieket, a melyek elmondása után ráterünk a közgyűlés lefolyásának a tárgyalására.

A „debreczeni szőlő és bortermező szövetkezet” VII-ik évi rendes közgyűlését a kereskedő társulat kistermében tartotta meg. Jelen voltak: Aron Jenő, Biró Géza ügyvezető, Csanak János, Csanak József, Csobán József, Dalmy Kálmán, Debreczen szab. kir. város képviselőjében Roncsik Lajos főszámvéző, Fleischmann Mór, Hochfelder Jakab, dr. Kemény Mór, Kövy Lajos, Lukács Ármán, Márton Imre, dr. Megyeri Pál jogtanácsos, Nagy Jakab, Pálffy Gábor, Szabó Kálmán, Szabó Lajos, Szabó Miklós, Szentkirályi Tivadar, Várady Géza.

Komlóssy Dezső igazgató-elnök megállapítván, hogy 18 tulajdonos jelent meg, üdvözlö az egybegyűlteket és megnyitja a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Megyeri Pál jogtanácsost kérte fel, a jegy-

zőkönyv hitelesítésére pedig Csanak János, Hochfelder Jakab és Roncsik Lajos tagokat.

Miután a tagok a nyomtatott évi jelentést és zárszámadást megkapták, annak a felolvasását nem kívánták, ellenben felolvastattak a felügyelő bizottság jelentése, melyben a felmentvény megadását ajánlották. Ezután Szabó Lajos a tarczali királyi vinczellér képezde nyugalmazott igazgatója, a magyar szőlő és bortermelesének és telepítésnek ezen kiváló szakfőfő szolált fel és felelt meg az ujságbeli támadásokra. Előadta, hogy a múlt héten a néhai új Debreczeni Friss Ujságban két oly cikk jelent meg, mely támadta az igazgatóságot és a szövetkezetet és egyidejűleg kérdéseket vetett fel. Az egyik kérdés az volt, mennyibe került a munkáltatás holdanként? Erre az üzletvezető fog megfelelni.

Más kérdés az volt, hogy holdanként mennyit termelt a telep. Számítása szerint ez 15 hektoliterben jól van számítva; amde az 1901-dik évben lefagytak 2-szer; sőt júniusban újabb csapást szenvedtek, midőn jeget kaptak. Ekkor ismét le kellett metszeni a vesszőt, hogy az 1901 évi termést biztosítsák. Mar pedig ily esetben bármely paraszt vinczellér is megmondja, hogy vajon lehet-e a szőlőtől bőtermést várni? A természet csapásaival szemben tehetetlen az ember, az ő szőlője is lefagytott Uj-Létán. De meg azonkívül a szőlőfajtól is függ, hogy egyik bővebben, másik kevesebbet terem. Ő azonban tudja a támadók intencióját, a késői szüretet neheztelték. Ennek oka egyrészt aköltséges szüretelőberendezés hiánya volt; de viszont a késői szürettel ha mennyiségben veszítettek is, de minőségben nyertek.

Egy kérdés volt az is, hogy mennyi a szövetkezet adóssága? Beösméri, van adósság, de ez az adósság nem 1901-ből származott, de korábbi évekből és nem lehet azt sem feledni, hogy noha 1900-ban is elfagytott a szőlő, azért a műveltetést folytatni kellett. A tény az, hogy az utóbbi 3 évet 70 ezer korona költség terheli, amde ezt már az idej termés fedezte.

Szóvá tétetett az igazgatóság fizetése is? Hogy az igazgatóság a dustantiemot felvette; noha az azelőtti igazgatóság azt nem vette föl. Visszatekint a szövetkezet alakulására, a 200 forint tiszteletdíjat ekkor biztosították; amde ekkor beadványt fogadtak el, hogy négy évig, míg a szőlő nem terem, az igazgatóság nem veszi fel a jutalmazást. Ekkor még 8 igazgatósági tag volt, a kik 4 gyűlésnél többet nem tartottak, ezzel kimerült a teendőjük. Azóta változtak a körölmények. Az igazgatósági tagok számát ötre szállították le. A kik nem csupán az igazgatósági gyűléseken szerepelnek, de egyenként 5 hétig az irodában is tartoznak jelen lenni. azután a szüreten is. Kérdi tehát, hogy helytelen volt-e a 200 forint tiszteletdíj felvétele? Megdolgoznak azért, azt tehát jogosan és igazságosan veszik fel. Az ujságban azt is hozzá tették, hogy a monostor pályai ut melletti 60—80 hold szőlő nem ér semmit. Nohát ez rágalom. Ez valótlanság. Ez nem igazság. A részvényesek tekintsek meg magok a telepet és aztán a látottak után ítéljenek. Voltak ugyan ott vadvizes területek, mintegy 3—5 hold, de ezt kidobták. 250—60 holdas területben 7—8 hold ritkás is kerül, ez is megtörténik, itt is megtörtént, hogy nem sikerült, de most már ezek is ujonnan vannak betelepítve. Hogy mindez így van, ez megállapítható, tehát ezután tessék dönteni.

Tisztelettel értesítjük a hölgyközönséget, hogy tavaszi bevásárlásunkról hazaérteztünk s áruházunkat a **tavasznak legújabb ujdonságaival** felszereltük.

Rendkívüli nagy választék nap és esernyők, nyakkendők és övökben.

Darvas Testvérek
női- és gyermekfelöltő áruházában, Hungária kávéház mellett.

Az is egy vád, hogy az igazgatóság az oka, hogy egy részjegy ára 1500 koronáról 1000 koronára szállott le. Másról a baj forrása. Mióta bizonyos urak az igazgatóságból kiléptek, azóta folyton tart az intrika. Sőt egymás között már fel is osztották a telepet (a miből mellesleg megjegyezve a kisebb tulajdosoknak lenne a legkevesebb hasznuk), hogy ez a rész az Erzsébet telepé, ez a Pálffy Gáboré . . . Kérdi, hogy csodálható-e a cökkenés, midőn gyalázkodás és intrika által magok a részvényesek mindent elkövetnek a szövetkezet szétrobbantására. De hiába minden akna munka, az igazgatóság és felügyelőbizottság együtt működését szét robbantani nem fogják.

Biró Géza üzletvezető számadatokkal bizonyította be, hogy nem igaz az újságban felvetett azon egyik vád, miszerint a szövetkezetnek a holdankénti műveltetés 200 koronába került volna; csupán 101 koronába került holdanként, megemlítve, hogy a a szövetkezetnek 251 hold termőterülete van.

Lukács Armin igazgatósági tag kereskedelmi szempontból szolgált felvilágosítással és pótolta a Szabó Lajos szakszerű előadását. Rámutatott a szövetkezet elleni intrikákra, melyek oly aldatlan állapotokat teremtettek, hogy például leveleket felfogtak, megrendeléseket teljesítettek helyettük; a mi elege bizonyítja, hogy minő akna munka indult ellenük. Csodálható-e akkor a részvények hanyatlása, mikor oly híreket is terjesztettek, hogy a szövetkezeti borokat hamisítják, hogy attól betegek lesznek az emberek, ámde mindezt oly ügyesen csinálják, hogy ezeket megcsipni nem lehet; de azért nem alap nélkül beszélt, mert levelek és egyéb bizonyítékok vannak a kezeik között. Meg a **Biró** igazgató előadását óhajta megvilágítani. Ugyanazon mérlegből vette az adatokat, melyeket az elégedetlen urak is aláírtak, tehát bizonyosan hitelesek.

Elemte a telepítési költségekben az összes költségek bent voltak, de a 4-ik év vegevel változtak a körülmények, az első 4 évben 181 korona volt holdanként a költség az 5-dik évben 121 korona, 6-dikban 135 korona (ekkor így is volt), a mostani évben 127 koronára apadt. Felelti azt is, hogy a régi igazgatóság tagjai 68 ezer kor. tartozást hagytak hátra, akkor a készlet is tartozás fedezte egymást, ma pedig 127 ezer korona tartozással 148 ezer korona készlet áll szemben, tehát a helyzet javult. A béketlen urak az is felvetették, hogy némi igazgatósági tag azt sem tudja, hogy merre van a monostor-pályi telep. Kicsoda ez? Miért nem neveztek meg ilyen tagokat nem ösmer. Nem ösmeri el annak a helyességét sem, hogy az újság volna hivatva felelősségre vonni az igazgatóságot, mert erre a közgyűlés hivatott. Van a 2-dik cikkben egy részlet hogy „**Biró** igazgatónak szakkereskedésében megbiznak . . . Mi az értelme ennek? . . .” Hogy talán a becsületében nem biznak meg vagy pedig hogy az igazgatóság becsületében nem biznak meg? . . . Hisz ha az üzletvezetőben megbiznak, akkor mi-eoda hibát követett el az igazgatóság? Az igazgatóság feladata a felügyelet stb. Ennek megfelelt, tehát nem hibáztatható. Ajánlja a számadásokat elfogadásra és a felmentvény megadását is.

Pálffy Gábornak nehezen esett, hogy ellene is kikeltek. Ő nem igazított a szövetkezet ellen. A hírlapi nyilatkozatokat nem pártolja, de azt fentartja, hogy a kevés terméshez képest sokba került a munkáltatás. Kifogásolja az üzletvezető fedési módját. Hibáztatja, hogy a kis jégverés utá lehánytak a szőlővesszőt.

Biró Géza: a meszet levette a házról az a kis jég.

Szabó Lajos: a vesszőt tördelte ketté. **Pálffy Gábor**: nála mégis termett, pedig a telepet kevesebb érte; de a késői metszés volt a baj, a jégverés után ezt egy szomszéd sem cselekedte.

Szabó Lajos: mert nem értettek hozzá. És így tovább folytatta beszélgetéseit.

Pálffy Gábor, melynek a vejeje az volt, hogy az üzletvezető iránt hódolattal nem visel etik, a furmintot későn kapálták szeptemberben, a kénporozással takarékoskodtak s a többi aprólekos dolgokat, nem felejtve az igazgatóság, 200 forintját sem. Eközben nem egyszer zajosan ellenmondtak a részvényesek.

Mindezekre **Biró Géza** azon melegeb on felől, bizonyítva művelési rendszerének a helyességét, egyidejűleg érdekes képet mutatván egy mintaszerűen vezetett szőlőtelep művelésének. Helyesléssel fogadták a szak nyilatkozatokat. Tanulhatott mindenki belőle.

Szabó Kálmán szólt ezután. Nagy figyelemmel hallgattak és általános helyesléssel fogadták a beszédet (**Pálffy Gábor** ur hallgatott.) **Szabó Kálmán** elősmeri, hogy a nyilvánosság korszakában élünk, mégsem tartja helyesnek, hogy az elégedetlen részvényesek vélt vagy valóságos sérelmeikre a sajtóhoz folyamodjanak. Ezeket elintézni a közgyűlés hivatott. Az újságban megjelent közleményekre a válasz a bizalom szavai lehet. Az első az erkölcsi bizalom az igazgatóság iránt. Ez kétségtelenül megvan. Második bizalom a szakértelem iránt. Büszken említi fel, hogy a szövetkezetben van **Szabó Lajos** — **Biró Géza** engedje meg neki, hogy most őt kihagyja. Az igazgatóságban **Szabó Lajos**tól tanultak, de a szőlőtelepítésnek és vezetésnek ő a mestere az országban. Tehát a bizalom e tekintetben is megvan. 3-dik a bizalom az üzleti szellem iránt, e tekintetben teljes biztosítékot nyújt a felügyelő bizottság. Azért teljes bizalmat javasol az igazgatóság iránt ugy az erkölcsi, mint a szakértelmet illetőleg. Egyébként helyesel minden a közgyűlésen elhangzó kritikát, helyesli **Pálffy Gábor** felszólalását is, de kéri a tagokat, hogy nyugodjanak meg az igazgatóság intézkedésében. Az igazgatóság tudja az ő kötelességét. Az igazgatóságtól a 200 forintot nem szabad sajnálni. Neki ingyenes igazgatóság, ingyen munka nem is kellene. A hol a dolog és a felelősség megvan, ott a kiérdemelt jutalmat sem lehet elvonni. Azért óhajtaná, ha a közgyűlés hozzá csatlakozna a feltétlen bizalomban ugy az erkölcsi, mint a szakértelmet illetőleg, mert ez a telep presztízse. Ez a telep különben is valóságos gyöngyszeme a vidéknek. Ez ide vonza a borkereskedőket még a külföldről is, a mi minden bortermelőre előny. Aztán meg egy iskola is ez a telep. A napszámosok itt tanulják meg a mintaszrű szőlőkezelést. Áldás a vidékre ez a telep. **Szabó Lajos**nak nagy elősmeréssel tartozik a vidék. Nem

helyesli, hogy szövetkezeti tagok a sajtóban polemizálnak és aknamunkát folytatnak. A felosztásnak is határozottan ellene van, a mintatelepet a Debreczen és vidéki borkereskedelem és természet fejlesztésére alapították, a legnagyobb bűn volna azt szétrobbantani. Igazi közgazdasági hiba volna. Teljes bizalommal van ugy az erkölcsi, mint a szakképzettségi erőt illetőleg a vezetőség iránt. Ajánlja elfogadásra az előterjesztést.

Még ezután **Pálffy Gábor** szólt fel röviden, szólván olyan tarkafoltos betegségről melynek a neve! ugyan nem tudja, de a mely a telepre igen veszedelms lehet, mert terjed.

Biró Géza megnyugtatta a közgyűlést. A baj korántsem oly veszedelmes. Kénporozással s keresen védekeztek ellene.

Ezután a közgyűlés (**Pálffy G. távozván**) a beterjesztett javaslatokat egyhangulag elfogadta, az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta és bizalmat szavazott. Végül elfogadták azon külön igazgatósági indítványt is, hogy az igazgatóság szükség szerint, a telepre, legfeljebb 100 ezer korona hitelt igénybe vehessen.

Ezután az elnök igazgató köszönő szavai után befejeződött a közgyűlés.

Nyilttér.*

Főhívás a „több bádogos mester” hez.

A „Debreczeni Újság” márc. 27-iki számában „Több bádogos mester” kontár munkának nevezi el az ispotályi torony bádogos munkáit. En, mint **Kerekyártó Sándor** ur üzletvezetője s említett torony bádogos munkáinak elkészítője e nyilatkozat szerint magamra veszem s zugulódás nélkül viselem a „kontár” nevet az alábbi föltételek mellett:

1. Bizonyítsák be az egyesült mester urak, hogy az a torony befolyik, mert en ezt mindenféle ráfogás ellenében is kezen tagadom.

2. Mutassák ki, hogy az ott levő bádogos munkának melyik részletében vehető észre az a kontárzás, melyet önök olyan könnyedén vagnak a mások szemébe, holott egyik legbb társuk vállalatánál, a városi újabb hérbáz tetőbordáinak szakkereskedésű lefoglalása helyett 25—30 cm. hosszú pocokszegeket üttetett be s azok tetejébe egy-egy pléh-foltot illesztett, mint az üstfoltozó czigány a serpenyőre! (Kenyérbelet ugyan nem ragasztott rá, mert azt kimosta volna az eső.)

3. Hogy pedig az ipartestület és a nagy közönség is megismerhesse az igazi kontárt, ezennel felhívom a „több bádogos mester” mindegyikét, vagy ha úgy tetszik: egész összességét, hogy az általam az ipartestület hivatalos helyiségében beadandó * 2 rajzból válaszsza ki egyiket a maguk számára, hogy azt szakszerűen elkészítsék, a másikat pedig én fogom kiállítani (mind-egyik fel részrehajlatlan bizottság ellenőrzése alatt) s aztán bocsássuk szakértők elbírálása alá a két munkát.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Neuländer férfi szabó **francia és angol szövetei a tavaszi és nyári idényre megérkeztek,**

Budapestről.

DEBRECZEN, Biedermann palota.

melynek szives megtekintésére tisztelettel meghívja a t. közönséget

A munkák rajz szerinti kivitelét azért kívánom, hogy valamiképen literesek, locsolókannák, pogácsa-szogatók mécsesek vagy galuska-szűrők előállítására végett ne versenyezzünk, mint önök közül egyik másik a karácsoni kiállítás alkalmával. — A jelentkezésre ugyanazon helyet kérem és tűzöm ki, máától számított 8, azaz nyolcz nap alatt.

A ki több bádogos mester közül ez idő alatt a verseny zésré nem fog jelentkezni, azt én előre is a nekem adott megtisztelő cím mel ruházom fel még pedig ekképen: hogy nem egyéb mint henczegő **szájhós kontár és nem bádogos mester, a ki főhívásom elől kitér.**

Tisztelettel:
Kövesi József

106—1902. tkisz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A p.-ladányi kir. jbiróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Hirschl Áronné vegrehajtónak Kupferstein Ignacz és társai vegrehajtást szenvedő elleni 170 kor. tőkekövetelés és jár. iranti vegrehajtási ügyében a debr. kir. tsvszék (a p.-ladányi kir. jbiróság) területén levő P.-Ladány köz-ségben fekvő a p.-ladányi 2680 sz. tjkvben 940 hrsz. a. felvett ingatlanra az árverést 824 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902 é. ápril 25. d. e. 11 órakor** a bíróság árverési termé en megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el- adatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10 %-át vagyis 82 kor. 40 fl. készpénzben vagy az 1881 LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. nov. 1 én 3333 szám a. kelt igazságügym. rendelet 8 §-ában kijelölt óva- dékképes értékpapirokban a kiküldött keze- hez letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság- nál előleges elhelyezéséről kiállított sza- bályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kelt P.-Ladányban 1902. jan. 9-ikén.

A p.-ladányi kir. jbiróság mint telek- könyvi hatóság.

Dr. Tikos
kir. aljárásbíró.

Hallatlan

olcsó árban kapható
egy teljes férfi öltönyre

való ruhaszövet bármily színben, a tavaszi és nyári tdenyre 3 méter

2 forint 75 krért.

A vállalat készpénzfizetés mellett összevása- rolja a posztgyárosoktól a visszamaradt árukat és így így hallatlan olcsó árban bocsátja eladás- ra. Nincs tehát semmi félrevezetés benne, hogy így mesés olcsó árban kaphatók a ruhaszövetek, melyeknek minden darabja válogatott minőségű, divatos mintájú és megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvét mellett eszközölünk.

A nagy forgalom miatt s tekintetbe véve a rend- kívül olcsó árukat, mintákat nem küldünk. Vidéki megrendeléseknél a szín megjelölése ele- gendő.

Központi ruhaszövet kiviteli vállalat.

BUDAPESTEN V. Ferencz-József tér.

Tisztelt ügyfeleimnek

b. tudomására hozom, hogy 1895. év óta fennálló törvényszéki 94592 sz. a. bejegy zett hitelszerző irodámat mint eddig is, min- den előleges költség mellőzése mellett Buda- pest. Luther-u. 1 a. sz. alá helyez em át. Úgy külföldi, mint belföldi előkelő össze- kötöttesemnél fogva kieszaközölhetek kölcsönt I-ső helyre 4 %, II. helyre 5 1/2 % mellett. Pénzüzeteknek igen kedvező feltételek mellett szerezhetek visszleszámolási hitelt. Válaszbélyeg melléklendő. **Weisz Mihály** Budapest, Luther-u. 1/a.

Első Eperjesi len és

damaszt műszövőde képviselője, **Schwartz Victor** Debreczen, Sinionffy u. (városi bér- ház.) Valódi Rumburgi és Irlandi vásznak, Schrotl-féle sehifonok, törülközők, ágyszuz- tok, damaszt és asztalterítékek, zsebkendők és kész fehérneműek raktára.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres

„Hajduságpedrő” használata által. Egy do- box 40 fl. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

A legjobb és legmegbízhatóbb

gazdasági és kerti magvakat szállít

Komlóssy Lajos

(előbb Szabó Zsigmond) magkereskedése
Debreczen. Piacz- Hatvan-u. sarok.
Arjegyzéket és mintákat kívánatra térmentve küld.

A legbiztosabb

és évek hosszú sora óta legjobban bevált

Gazdasági magvak
Konyhakerti magvak
Valódi erfurti virágmagvak

Kontsek Géza

előbb Gaszner Károly magkereskedésében, Kossuth utca 7. kaphatók.

Magánfogyasztóknak és viszontelárusítóknak jelentékeny kedvezmény.

Nagy, képes árjegyzék ingyen.

Honi gyártmány.

Saját műhelyemben készült, legujabb divatu, izléses kivitelű

ezilinderek

3 frittól feljebb Nálam vásárolt ezilinderek vasalását mindenkor díjmentesen eszközölöm.

Kemény és puha kalapok

tisztítását és átalakítását jutányosan teljesítem.

ZACHAR S.

kalapos mester, Debreczen, Piacz utca 42. (Biedermann ház.)

HUSVÉTRA

férfi ingek, gallérok és nyakkendők

Női, férfi és gyermek kötött harisnyák,

férfi és fiu kalapok

legolcsóbban

beszerezhetők

SCHWARZ M. L.

férfi és divatáru üzletében
Schäffer ház, m. kir. posta mellett.

Gummi labdák

Gyermek kocsik

Csorda föld.

A Waggongyár háta megett levő **Nadályos** nevű csordajárás földemre úgy mint eddig, most is megkezdődik Szent-György napján a kihajtás. Hol is fejős teheneken kívül rugott borjúk és meddő tehenek egész nyári kint- lételelre elfogadtatnak.

Előjegyzések máától kezdve lakáso- mon, Teleki utca 5 sz. eszközölhetők.

Ungvári Andor.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Bluz selymekben, Tennis, Chiné és De laine szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen. Rózsator.

Előnyös töke-elhelyezés.

Egy nagy délceshországi gyapjuszövet gyár összes gépei 4-től 8 fonálra, komplett berendezéssel, most is üzemben, kitűnő jó kerben tartva, körülbelül 1/3 rész értékben eladatnak. — Értekezhetni a tulajdonossal **Friedrich Fischer** Wien, I. Karntnerstrasse 2.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és kipróbáltabb jelű.

Modern finom kiállítás.

Katalogus ingyen.

Katalogus ingyen.

Premier-Werke, Eger (Csehország.)

1227—1902 tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy Sain Lajos végrehajtonak Nemes Gábor elleni végrehajtonak ügyében a depr. kir. tvszék a derecskei kir. bíróság területén levő a tépei 945 sz. tkvben A + 225/24 hrsza. foglalt ingatlanra egészben 132 koronában, a tépei 194 sz. tkvben A + 203 brsz. a felvett beltelekre egészben 665 koronában, a tépei 194 sz. tkvben A + 1778 hrsza. felvett ingatlanra egészben 18 koronában, a tépei 194 sz. tkvben A + 1804 hrsza. felvett ingatlanra egészben 8 kor. ban megállapított kikiáltási árban a végrehajtonak árverés elrendeltetvén, annak fogamatositására határidőül **1902 május 23 napjának d. e. 9 órája** Tépe község házához kituzetett.

Kikiáltási ár a becsár azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881 LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál és Tépe község házában tekinthetők meg.

Kelt a depr. kir. tvszék mint tkvi hatóságnál 1902 február 10-én.

Hegedüs kir. tvszéki bíró.

A legujabb

női ruhaszövetek, delain, batist, zephir és mindenféle mosóruha kelmeik

óriási választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai céguél
Kistemplom bazár.

Az egeresi gipszgyár

főraktára :

Stegmüller Árpádnál

Debreczen, Kölcsey utca 3.

Az építési évadra ajánlom a t. kereskedő és iparos uraknak ideit gyártmányu

friss gipszemet

u. m. stukator gipszet 60 klg. zsákokban
alabastrom gipszet 60 klg. zsákokban.

Kitünő minőségben, gyári árak mellett. Menyezeti vakolásra egyará a messzel. azonnal simitható és tükör sima lesz. Ajánlom továbbá friss beocsini portland és román cementemet. Kőbányai disztéglát sárga és piros színben. elszigetelő lemezt nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Telefon 255.

Nyomatott Hoffmann és Krenovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

**Boros testvérek
nődivatáru háza**

értesíti a t. hölgyközönséget, hogy raktárát a **legremekőbb**

ujdonságokkal

látta el a tavaszi idényre. Régibb árak **mélyen leszállított árban.**

Valódi
tajtékpiák
és szipkák

legjutányosabb
árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar
műiparáru üzletében.

Térei József utóda

festék és zsiradék különlegességek gyári raktára

Debreczenben, Hatvan-utca 13. sz. Hochfelder ház.

Az idény beálltával van szerencsém a n. é. vevőközönségnek dusan felszerelt raktárból ajánlani u. m. : **olaj** és **porfestéket**, kiváló finom **lenolaj-kenczét**, valamint **szobapadló** és **parquet mázokat** a legjobb kivitelben — a legolcsóbb árszámitás mellett.

Továbbá van szerencsém ajánlani **Dr. Schönfeld-féle Düsseldorf olaj** és **aquarell festékeket**, ugyszintén hozzávaló **festővásznat** és **ecseteket**, melyeket helyben kizárólag csak én árusítok.

Magamat a n. é. közönség további jóindulatába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

Térei József utóda.

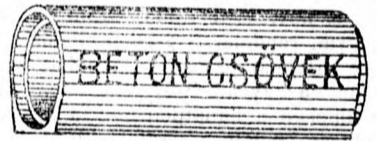
Egyedüli olcsó bevásárlási forrás

Lukács Vilmos Debreczen, Hatvan-u. 6.

Az építkezési idényre ajánlja dusan felszerelt

raktárát.

Aszfalt és kőfödél
lemezek, carboli-
neum, katrány,
kocsikenőcs, el-
szigetelő lemez,
cement, gipsz,

hornyolt tetőcserep, John-féle szab. kitünőnek bizonyult **kéménytolaóit.**

MELOCCO PÉTER cement és betonműgyárának képviselője.

Elvállal **facementtelő** és **aszfalllemezelő tetőfedéseket**, mindennemű betonmunkát.

MIHALOVITS ISTVÁN gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

MOLLITERGIN

Arcz- s kézbőr finomító s szépítő szer.

A „Mollitergin” teljesen ártalmatlan alkotórészekből álló (tehát sem higanyt, sem ólmot, sem egyéb fémeket nem tartalmazó) oly bőrfinomító s szépítő szer, mely nem zúroz s még ártalmatlanságra nézve teljesen megegyezik a krémcelesté, vaselin, glicerin, addig hatás tekintetében jóval föltúlulja azokat.

Hatása rögtön! Az arcz- s kézbőrt puhává, fehérré s üdévé teszi. Bármikor, tehát nappal is használható. Nem rozítja az arczbőrt, mint a fémeket tartalmazó arczenőcsök. Elmulasztja rövid időn a szepit, májfoltot, pörpörést, pattanást, mitesszereket s a könnyebb bőrbajokat. Késimítja a ráncokkal teli arcot.

Használati utasítás. Az arczot s kezeket bármilyen szappannal (legjobb a mandola vagy kissé szagosított házi szappan) langyos vízben megmossuk, puha törölővel szárazra töröljük s ekkor jól bekenjük „Mollitergin”-nel. A kenést mindaddig folytatjuk, míg a bőr a folyadékot be nem issza. Nappali használatkor a bekenett arczot s kezeket tiszta vízbe mártott ruhával töröljük meg.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Készítő hely s főraktár **Mihalovits I.** gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.